

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szokolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Šesť kňazov od jednej matky.

Minulý mesiac zomrela u svojho najstaršieho syna, dra Fr. Koliska, konsist. radcu a farára v dome v Brne, matka šiestich kňazov. Zomrelá pani Maria Kolisková narodila sa roku 1834. Pri prvotínach najmladšieho svojho syna r. 1898: bola vyznamenaná blahoprajúcim telegramom a tohoto roku na Veľkú noc poslal jej pápež Pius X. striebornú medalliu. — Dnešné vyobrazenie predstavuje nám zomrelú starenu i s jej šiestimi synami, kňazmi. Jeden z pomedzi týchto kňazov Vd. p. Alois Kolisek zdržuje sa čo professor v blízkom Hodonine (na Morave) na českej reálce a už viac rázy navštívil naše slávnosti.

Niečo o „Potravných spolkoch“.

O potravných spolkoch toľko sa už navypáráva „Pokrok“, že už takmer človeka hlava bolí od toľko čítania a poučovania o spolkoch. Ale darmo je, dobrého nikdy není dost. A pokrekadlo vraví: „Nunquam satis dicitur, quod non satis discitur“, — čo znamená: „nikdy není dost naučenia, čoho sa dost nenaučia.“ O potravných spolkoch veru stojíme tak, že to pokrekadlo je pádne. Aby sa o nich trúbilo nie fujarou ale bombardomom až by mnohému kresťanovi, ba poviem nejednému i účastinárovi s 4—5 podielami ušný bubienok otupel; lebo náš mnohý sedliak spolčkovej myšlienke nechce a nechce rozumieť a prečo? lebo nechce! Tu hraje zástoj nie láska k bližnému, o, tá je ďaleko od neho! ale hnev — závisť — pomstičtivosť. A nejeden majiteľ 4—5 účastín nedbal by, keď by kvetúci spolok mohol rozbučať, aby spolku verný zástup majetných i chudobných ľudí znovu bol vydaný na pospas úzere: peňažitej — obilnej — i na tovare.

Ze sú spolky požehnaním menovite pre chudobu to len slepý nevidí a poviem pomstičtivec, lebo tento menej vidí, tohoto duša: rozum i vôľa je slepá. Preto osmeľujem sa i ja jedno druhé o blahodárnom účinkovaní spolkov podotknúť.

Kým nebolo spolkov, to prišlo mračienko ani dľaň široké, padli krúpy na rolu, dve; už sa zvýšila cena múky neviem jak vysoko.

Nech bol prival, nech videl sedliak lúky pod vodou, to hneď z jara už uveril židovi: jaj zle je, bude neúroda, musí byť všetko dražšie! Známe roky že bolo kilo (0) nullky i 24 kr. a teprv horká sta blen. Nech bola niekde vojna: „Jaj veľa sa lífruje vojska, nebude riže, kávy, kukurice, ovsu atď., a to hneď stúpilo neviem jako vysoko a ľud to niesol, myslel si: je tomu tak a bol to iba kupecký švindľ. Keď bolo z nového, tu sedliak za obilie nedostal nič; bolo mu rečeno: „obilnia sila, urodilo sa nad potrebu, nemá ceny a sedliak vyhorel znovu.“ Žid, kupec, shrňal lacné obilie, aby ho mohol z jara draho predat. A čo ja viem ešte tie storaké figle, aké sa páchali v dobe predspolčkovej. Zavedením spolkov do života toto prestalo. Či je vojna, není vojna múka, riža, káva, cukor má takmer stálu cenu — nízku. Muselo by byť šťastie staté na celom svete, aby bola stále dražota. Nemáme-li my — dovezú z Ameriky. Vidte, dnes je potíš o prasce, u nás sviňská masť dneská — nech není spolkov — bola by až snáď 120—30 kr. klg. A spolky čo? My máme masť až hen z Chikága niekoľko súdkov a pekne ruče predáva sa za 80 kr. klg. Komu je i to moc vo spolku je molleol t. j. koku-sorchohá masť, tá sa predáva za 60 kr. klg. a hodí sa nielen na pôstne jedlá, ale i na smaženie výborne. Nože prečo nebolo tej výhody pred spolkami? A keď bych všetky výhody spolkov mal pospomínať, to by v „Pokroku“ iného nesmelo byť napísané iba môj článok. Nebudem spomínať spravodlivé meranie a váhu,

nie jakosť tovaru, — ale predsa nesmiem mlčaním pomínúť aspoň ešte jednu výhodu zo spolkov ľudu kynúcu a to je: novoročné. Jednotlivý kupec kupčil pre svoj zisk. Spolok zisk vracia členom späť. Vypláca z účastín úroky 5% jaké dnes žiadny peňažitý ústav nemôže dať. Vypláca od nákupného 1% čo urobí u niektorej početnej rodine 4—5 zlatých. Jedna z 8 členov pozostávajúca rodina remeselnícka dala v spolku utržiť 430 zl. do roka. Po Novom roku tri noše niesla domov pani majstrová, chlúbiac sa radosťou: hľa, kedy som čo dostala pred tým voľakde? A hľa už v prvom roku spolok jak nás obdarúva. Jedna niesla hrniec, iná randlík, mysu, mlynok kávoový atď. Tak že spolok náš rozdal v prvom roku svojho účinkovania 450 zl. na novoročnom. Vidiac iný kupec túto senzáciu, a že sa ľud už len pre to novoročné do spolku ženie, počali dávať tiež. Jednej rodine ponúkal jeden klobúk cukru na novoročné, aby ju od spolku odviezol. Komu ponúkalo sa plátno, komu rosolíš. Ale zas náš ľud není mechom nderený na rozum, aby nevidel ten figel. Židáku! prečo si nedával novoročné prv? Prečo len teraz, keď spolok kvitne a dáva čistý zisk späť údom? Je to chytanie hýlov tým cieľm, aby poškodil spolčkovej myšlienke, aby potom mohlo sa opakovať to staré predsplčkové šafárenie. Ľudia boží! len rozum do hrsti, veď máte oči, aby ste videli a uši aby ste slyšali a keď nechcete vidieť a slyšať, teda aspoň počúvajte poučenie o spolkoch od zkúsených ľudí, kt or

vidia ďalej za nosom a majú skúsenosť a prehľad väčší, že vidia i do budúcnosti. Netreba mi ďaleko vás vodit, pozrite na susednú Moravu: tam spolkovú dobu už prežili, už si v spolkoch vychovali kresťanský dorost. Teraz majú už kresťanské obchody a spolojú sa znovu z iných ohľadov hospodári. Ale aj vidieť ich blahobyť. Blahobyť ľudu zavdáva škola. Kde škola je na spadnutie tam už vieme kofká odbila. Ale tam sú krómy sťa hradby nemravnosti. Na Morave majú školy paláce, dobrá výchova, niet nemravnosti a sú žriedlom nielen vzdelanosti ale i postupu v každom ohľade. Hľadte do ďalekého východu na Japoncov, tí sú vzdelaný národ, ako bijú zaostalé slavianské plemá, ačkoľvek toto svojou presilou mohlo by na svačinu sožrať Japonsko. Ale tá vzdelanosť chybí. Nuž čo chcem z toho vyvieť? Že, keď by zo pár rokov prekvalifikoval spolkový život, to znamená peňažité a hospodárske zvedenie v obci. Jaká bola neúroda všeobecne lanského roku a jako boril sa spolok so špinavou konkurenciou, môžem povedať, že na nízkych cenách čo spolok dával a čo konkurenti dávali na zničenie spolku, zašporovali sme občanom — málo poviem — 15 tisíc zlatých: za jeden rok! Čo bude za 10 rokov!? Ani nemienim povedať, žeby spolková kassa natoľko vzrastala, že by bolo možno pomýšľať na všeličo. Ale váš vačok tistne pre lacnotu tovaru, a že máte kde za slušnú cenu odpredať vaše plodiny. A dajme tomu, že by si mohol tomu spolku dať to kilo jačmeňa o 1/4 haliera lacnejšie, prečo nie? Keď to dostanete koncom roka na novoročnom zpät? Či si zasluhuje správa hany a nádviek: kmínov a takých mien, že neslobodno to tu verejne rieciť, (to by len naši učnia v spolku vám vedeli povedať jaké titule dostávajú sa správe) keď táto chce pre spolok volať výhodnejšie ziskat? Veď o to dáva zas lacnejšie chudobe. Keď tebe P. Boh požehnal, nech má i ten remeselník i ten tovarichár lacnejší tovar. Nás také okrášľujúce názvy (epitheton ornas) nezronia, ani najmenej, nevzdáme sa správy spolku — hárs už aj z významného miesta bolo nám vytýkané — že nad ľudské sily sa staráme o spolok, že ľud si toho nezaslúžil, že pre tie nevdaky, aby sme plaštili všetkým o zem. Nuž a bez nás čo bude? Nie, to neučiníme! Každý zaiste žije, mre za svojim dieťaťom. Spolok je našim dieťaťom. Bezjistne pracujeme za dobro obecnstva, a keď je i nevďačný svet, všetci predsa sú len neni takí, a pre jednotlivcov nesmieme nechať veci padnúť. Ano hľadime dvojnásobnou usilovnosťou dohnať tie ztraty, čo nevďační účastníci i nečlenovia štvanicou spolku zapríčinili. Pred birmovkou majú príležitosť nielen tovar obyčajný ale i strižný si zapatriť, aby i s tejto strany boli členovia v dobrej parteke obslužení. My nemáme žiadnych handier, ako sa vofakto vyjadril — máme pekný tovar a dobrý, dobrá vec sama sa chváli, za dobrú vec skôr dá človek 1—2 kr. za meter viac, než za handry, a hárs je u nás o 1—2 kr. drahšie, dôkazom toho je to, že tu nie sú handry. To môže povedať iba kto náš tovar nevidel. Choď a pozri a prestaneš rozprávať bez základu. Krstní tatičkovia a mamičky za to vy len kupujte vo spolku aj strižný tovar pre všetich birmovných synov a dcéry a keď sa dokážete byť vernými o-hajcami, zastavateľmi, stlpami spolku, to potom budeme dvojnásobnou usilovnosťou ako dosavď starať sa o váš blahobyť nielen večný ale i časný, aby i na tomto svete vám dobre bolo, aby ste v pokoji a vo svornosti mohli džívať darov, ktoré vám štedrosť nebeského Otca požehнала a tak spoločnými ústami aby sme mohli chváliť Jeho dobrotu a milovali Ho a preňho i jedon druhého; tak nám Pán Boh pomáha!

Požiar a assekurácia.

Čudný osud je to s našim hospodárom; keď už šťastlive požal a podovážal si s pola svoje obilie do stodole, ešte ani vtedy nesmie iste povedať, že to obilie už má v bezpečnosti. Má ho síce ochránené od ľadovca, dážďu, ale proti požiaru veru nie, trebárs je ono pod škridlicou. A či nevieme, že u suseda vybusiaci oheň nepopráska aj našu škridlicu a tak potom volný prístup má do viútra. Keď teda takéto

nešťastie zastihne hos. odára, ani škridlica, ani voda, ani hasiči nepomôžu mu tak ľahko a škodu nevynehradia, jako mali ročný poplatok poistenia (assekurácie).

Múdry, opatrný a sporivý hospodár s týmto, jemu tak prospešným činom ani nemešká; jaknáhle obilie svoje už skryl pod strechu, zaraz si ho dá poistiť, lebo iným spôsobom si ho neochráni. Nezabúdaj na príslovie: „Pomahaj si človeče, aj Boh ti pomôže“. Opovrhliivé dôverovanie v Boha je v nečinnosti očakávať ochranu v čas požiaru; ale, máš-li staviská pod škridlicou, blizo bohatej studni, v obci dobrú striekačku obratných hasičov, ešte aj hromadu piesku a konečne všetko poistené, až vtedy si môžeš vzdychnúť: „Bože, ochraň nás od ohňa škodlivého!“

Opýtaj sa len p. farára, rečtora, notára, ryohtára a žida, prečo majú oni všetok majetok poistený; a ty nemôžeš byť tak múdrym? ty snád povieš, však ma Pánbiček ochráni! Húposť bez dna! Kolkí už tak vyhoreli, čo sa na Pánbička so všetkým uspoiehali, oni ale z lakomosti a samej neumelosti ani slámy križom nepreložili; nuž či takých Boh nemá potrestať pre jejich skúposť a nedbalosť? Potom taký, keď zblkne, repce a rúba sa proti Bohu, že však sa naňho celkom uspoiehal, tak rečen postavil si ho za strážcu ku stodole a predsa vyhorel. Húpy je ten hospodár, ktorý sa na iného škode nepoučí, ale ešte hlúpejší je, kto ani vlastnú škodu nedrží za výstrahu, žeby budúce varoval sa podobnej nedbalosti, ktorá toľkých žobrákov vyženie von po pytaliu bez odevu ukrytu a chlba a toto všetko len preto, že nenali assekuované. K pofutovaniu hodni sú síce takýto vyhoralci, ale pri tom zaslúžili by aj značný prídavok na zadnú čiastku, že neznujú lásav k sebe, keď si assekurovať nedali. Je tomuto aj iná príčina, že sa obávajú assekurovať, ponevadž už mnohí sa zklamali v takejto spoločnosti, platili a keď shoreli nič nedostali, bo už spoločnosť do tej doby upadla. Aj niektorý agent nesvedomitý uvrhne do nešťastia poisteného, keď poplatky pohabe a ich spoločnosti nevydá.

Sú síce aj veľa spoľahlivé assekurčné spoločnosti, ale najistejšia je predsa „Gerálna triestska“, lebo je na bohatom základe založená; už milliony platila za požiare a ešte milliony drží na pohotove k tomu cieľu. Teda, máte-li v obci statočného zástupiteľa takejto spoločnosti, bez všetkej obavy môžete sa obrátiť ku nemu, a bezpečný budete, že keďby váš majetok požiar zničil, ta šurbina učinená v hospodárstve ľahko sa napravi náhradou poistenia, a nemusíte byť potom odkázaní na milosť iných, lebo veru planý chlebiček je to na druhých stlačiť. *Zkusený.*

Dopisy.

Skalica. (Remeselnícka zábava. — Počasie.) Konečne sme sa dočkali dňa 6. augusta, na ktorý deň sa tak celé obecnstvo, jak skalické tak i z okolia tešilo. Tešilo sa preto lebo na ten deň bola určená už dávno želaná „remeselnícka zábava“. Bolo to chystania na všetky strany, koho ste sa len opytali: „Kam ide popoludni?“ Každý vám hovoril: „na remeselnícku zábavu“. Počasie sa ukazovalo dosť príjemné; preto som i ja vytiahnul môj „šosfrak“ a nedočkavo som prechodil po námestí, čakajúc skoro-li príde tá „veteranská banda“ na ktorú som sa ja ako aj celé obecnstvo zvlášte tešilo, lebo tie obšúchané cigaňské čardáše sa už každému zunovali. Po 4. hod. razom spustia pred veľkou hospodou jednu nótu, bola to radosť počúvať, hneď bolo obecnstva plné námestie a keď ešte raz zahrali išli riaditelia s hudbou do mestského hájku, kde sa zábava vydržovala. Hneď nás mnoho išlo za nimi aby sme sa tej hudby dosť napočúvali. A veru dobre sme urobili, lebo ešte nebola „kassa“ ani pol hodiny otvorená, keď z razu začne poprchať a nato sa taký ohromný víchor strhol, že div všetky stromy nepovyliamoval. Rozumie sa hneď všetko sa sbehlo do tanečnej dvorany a tu vám bolo vidieť aká pekná spoločnosť sa síšla za tej krátkej pol hodinky. Keď by tak bolo počasie zostalo pekné ešte len dve hodiny, bolo by tu obecnstva toľko, jako na žiadnej zábave.

No ničto: v tom strašnom počasí už viac hostov neprichádzalo, ale ani žiadon neodišiel a preto sme sa pekne spoločensky vo svornosti, pri peknej hudbe až do bieleného rána zabavovali, na truc tým, ktorí z toho mali radosť a myslí, že to počasie n m zábavu pokazilo. Mnohi páni, ktorí sľúbili, že prídu na zábavu nelutovali cesty a v pozdnom čase, keď prestal dážď a víchor v blate prišli ešte na zábavu, vďaka im za to! No ale to aj nelutovali, lebo keď i neskôr prišli predsa sa dobre pobavili. No celkovite, predsa nebola také zábava ako sa očakávalo — a prečo? Lebo si remeselníci zabudli u m istena objednať pekné počasie ako to urobili istí páni pred nimi. — Veď sa to drubi raz nahradi. — Počas tejto nedeľnej búrky udrul v Skalici i hrom do dolnej mestskej fortne (pri kalvárii) do komína a komínom do spráku v izbe, kde bolo 5 dietok p. Melichárka s matkou, ale na šťastie týmto sa, okrem ľaku nič nestalo; len komín a strecha je porúchaná. — Tento víchor urbil veľkú škodu i na ovociu, lebo bolo takmer všetko kde aké bolo otrášené, na mnohých miestach boli i stromy povyiamované. Od podobnej chvíle, chraň nás Bože.

— **Holič** Blahor dý pane redaktor! Práve sa u nás žatva skončila, s tej príležitosti Vám chcem podať zpravu, o našom ľude nádeníckom. Je tu u nás jeden b-hatý statkár, ktorý si už asi od troch lebo štyroch rokov volá do práce ľudí z Moravy a síce väčšinu z Nivnice pri Uherskom Brode. Poviem vám prečo. On s týmito ľuďmi uzavre smlúvu a síce hneď na jar; lebo i do repy ich volá a oni podľa smlúvy svedomite konajú svoju prácu. Oni majú všetko zjednané akort čili od joha (jutra). I toto leto boli u neho v celku 12 týždňov, bolo ich všetkých 28 to jest 14 párov a tyto ľudia za ten čas každý jednotlivy si odložili čistého výrobku okrem živobitia 180 korun, to jest každý pár 360 korun a to si odložili za 12 týždňov, tie peniaze si niesli od nás. Je to aj k neuvereniu, ale je tomu tak. Jako som už spomenul, tí ľudia robia všetko, „akort“ a pracujú svedomite; páleného len toľko pijú, kofko majú prijednané. Za ten celý čas čo tu boli, nebolo vidieť žiadneho napitého. V nedeľu všetci čistotne oblečení idú do kostola a veru v krčme ich nebolo vidieť ani v nedeľu. Nuž takto sa dá potom i niečo odložiť.

Celkom ináče je to ale s našim domácim ľuďom. Naši ľudia sa nevedia spojiť, že by spoločne nejakú prácu podujali a tak k väčšiemu výdelku prišli. sú vo všetkom veľmi nespoľahliví, jestli sa i spoja, tak nemôžu dlho spolu vydržať, najviac jako vydržia cez žatvu i to len pri zvade a často i bitke a slopaníci.

Pred pár rokama boli u toho istého statkára sami naši ľudia vo výzinku a čo sa stalo? Keď boli so žatvou hotoví a došlo ku počtom a ku výplate, tak museli ešte 40 kor. doplácať čo si vybrali peniaze na pálené. U druhého boli tiež sami naši ľudia a tiež tak vyšli, ti sa nemohli zase v jednom šenku vyplatiť, čo tam mali za ten čas prepité a prejedané. Nuž potom sa ani tomu nemôžem diviť, keď našich ľudí ani do práce nechcú tyto páni a volajú si z druhých krajov. Naši ľudia ale sú prinútení ísť za more výživu si hľadať, kde potom o mnoho ťažšie musia pracovať jako doma.

Trizvy.

Hospodárstvo.

Krmná hodnota stebiel kukuričných. Pestovanie kukurice je výdatným prameňom úžitku nie len pre výborné zrno svoje, ale i pre veľkú krmnú hodnotu stebiel svojich a lišňov, t. j. mäkkých a útlých listkov, do ktorých je sám súlok (v Nitriansku volajú ho kláskom) zaobalený. Samé stebľa prevyšujú trebas ktorú slamu našu ohľadom na krmnú hodnotu, preto že značne mnoho cukru a škrobu v sebe držia; len že pravda v celosti svojej nepredkládajú sa hovädám, ale na dlhú sečku porazané, alebo aspon na menšie kúsky posekané. Keby stebľa boli ešte v poli veľmi zaschly; tedy nasekané kúsky treba na 24 hodín v obyčajnej vode namočiť a tak dobytku predložiť, ktorý tak pripravené žrádlo veľmi dychtíve prijíma. Lišne dávajú sa dobytku bez všetkej ďalšej prípravy. — Mnohosť kukuričného kř-

miva závisí, jako patrno, od viac monej hustého stavu bylín na poli a od výšky jednotlivých koreňov. Pri obyčajnom spôsobe sadenia, predpokladajúce to, že jednotlivé korene sú v priemere len 7 stôp vysoké, rátať môžeme na jedno katastrálne jutro 65 do 70 centov krmu zo stebiel samých, sem tedy nepočítajú lišne, ktoré pri prostrednej úrode z tejže plochy asi 2 centy mať budú.

Najvýbornejšia ale krmná čiastka kukuričného stebľa, je sám vrchol, ktorý 2 alebo 3 týždne pred samým sberaním kukurice z poľa zožina sa. Otázny vrchol má toľko krmnej hodnoty, jako seno z prostrednej dobrej lúky. Toto zožinienie vrcholov stáva sa hlavne preto, aby svetlo slnečné k samým šúlkom voľnejšie pristup malo a ich zrnkám k úplnej zrelosti dopomohlo. Ale práve preto, že zožinienie kukurice iba k napomáhaniu zrelosti zrníka slúžiť má, nesmieme ho vykonať privčasnne, ponevác listnatý vrchol byliny je ku zdarnému zrastu zrníka kukuričných práve tak potrebný, jako lísta na réve pre náležité rozvitie sa hrznových strapcov. Privčasným tedy odstránením vrcholov kukuričných dostali by sme síce lepšie krmivo pre dobytok; na proti tomu ale zamedzili by sme úplný zrast šúlkov, tak že by zrná, od polovice šúľku hore, zostaly nedokonalé. A túto ztratu, na dobre vyvinutých zrnkách, nahradiť nemôže malá výhoda na dobrote krmu.

Drobné zprávy.

— **Volba v Lipt. Sv. Mikuláši.** Z Mikuláša nám pišu, že pri náhradnej voľbe Dr. Stodola prepadol 32 hlasmi, proti Bart. Lányimu. Kossuthisti rozhodli boj, ktorí hlasovali za Lányiho jako aj židia. Tak tiež mali vplyv na voľbu, veľmi časté ohne v poslednom týždni pred voľbou v tomto okrese. — Tak horelo za jeden týždeň v tomto okr. na nasled. miestach: 3. aug. horelo vo Sv.-Mare, 4. zhorela skoro celá Palúdzka, 6. v noci, teda v noci pred voľbou, zúril veľký požiar v Bobrovcí a Jamniku, pri takýchto okolnostiach vo večnom strachu voličov bola prevedená voľba vyslanca v Mikuláši. Rozumieme.

— **Hore sa prešporskí Slováci!** na výlet do hor 13. aug. t. r. Miestnosti ku shromaždeniu ustálené sú: v 3. „Bacenhajzli“ od 2. do 3., najvýše do 4. hodiny popoludní a u pána Slováka v „slavičí doline“ (= Nachtigalthal) tiež v tom čase ako v prvej miestnosti. Odchod z menovaných miestností je určité o 4. hodine na ustanovené miesto. *Riaditeľia.*

— **Pozvanie.** — Cirkev ev. a. v. Tisovská usporiada v smysle svojho konventuálneho uzavretia dňa 30. a 31. augusta 1905, *kňazskú a vnútornomissiovú konferenciu* spojenú so službami Božími, a účtively povoláva do tejže konferencie velebné duchovenstvo a za vnútornú missiu zaujaté obecnstvo.

— **Poriadok.** I. *Porada* dňa 30. augusta predpoludním od 9. hodiny, prípadne pokračovanie v porade dňa 31. augusta popoludní. *Predmety:* Záležitost sircinca a iné vnútornomissiové záležitosti. Volné návrhy, alebo prednášky. II. *Missiová slávnosť*, dňa 31. augusta od pol 9-tej hodine ráno. Po službách Božích prednášky: a) Kresťanstvo a svet. b) Či evanjelík ako také nemôže byť veriacim a pobožným človekom? III. *Prípadne pokračovanie* porady dňa 31. augusta popoludní. — Prosíme o všeobecnú účasť. Kto potrebuje a chce mať istú hospodu, nech sa hlási u cirkevného predstaviteľstva (inšpektor, farár) čím skôr. Hostia, ktorí by v mimoriadny čas prišli, nech sa hlási v sporiteľni u p. Pavla Javorského o hospodu. Ak sa predbežne dostatočný počet hostí neprihlási, vystane spoločný obed.

Tisovec, dňa 7. augusta 1905

Predstavenstvo cirkve.

— **Lacné železničné karty.** Správa uh. král. štátnych železníc oznamuje, že z príležitosti sviatku sv. Štefana, prvého kráľa uhorského na stanicach uh. štátnych železníc, taktiež aj na stanicach košicko-oderbergskej dráhy — vyjmúc stanice vicinálnych železníc — vydané budú do Budapešti na všetky tri triedy o 30% lacnejšie sem a tam znejúce vozne karty. Karty vydané budú od 16. do 20. augusta

a platné budú sa 5 dni. Cestu neslobodno pretrhnúť.

— **Moderné vraždenie ľudí.** Z Paríža oznamujú, že na Quartier des Batignoles udalo sa smrteľné nešťastie. Sestra Isidora, po obdianskom mene Klementina Carat chcela prejsť s jednej strany ulice na druhú, ponevác ale mniška bola trochu hluchá, nepočula cenganie rýchle sa blížiaceho automobila. Automobil tak rýchle jachal, že vodič ho nemohol už pristaviť a prešiel 78 ročnú mnišku Sestra Isidora utrpela ťažké úrazy a o pár dodin neskôr zomrela. Toto je na dennom poriadku.

— **Oznam.** Tisovskí ochotníci usporiadajú v Tisovci, v mestkej dvorane, dňa 30. augusta večer o 8. hodine koncert. Vstupné: I. miesto 2 kor., II. miesto 1.60 kor., miesto na státie 1 kor. *Programm:* 1. Predslov od Horina, prednesie: p. Emerich Manica. 2. Nitra milá, Nitra, od Kadového, prednesie: Mužský sbor. 3. Koncert D-moll, Vieuxtemps, prednesie umelec na husle p. Fr. Štěpán. 4. Hojže Bože od Bellu, prednesú na flautách: pp. Štefan Dianiška, Július Németh, Karol Čipka a Vladimír Daxner. 5. Kukučka, Vajanský, hudbu složil M. Lichard, prednesie: Miešaný sbor. 6. Adagio, Medelsohn, prednesie: p. F. Štěpán. — 7. Tamburášska hudba, prednesie: Ochotnícky sbor tamburášov. 8. Rondino, Vieuxtemps, prednesie: p. F. Štěpán. 9. „Nocovala hmlička zlatá“, trojspev od Dargomyžského, so sprievodom huslovej hudby ochotníkov. 10. Predaná nevesta, od B. Smetany, Dej I., Výstup 1., prednesie: Miešaný sbor. 11. Faust, Fantasie, Wiermarski, prednesie: F. Štěpán. 12. Predaná nevesta, od B. Smetany, Dej I., Výstup 5., prednesie: Miešaný sbor.

— **Po koncerte volná zábava s ukázkami** Spevov, z divadelných kusov predstavených v Tisovci a sici: Zlatovláska, Čarsetreka, Obžinky, Diablov podiel, Preciosa, Rozmajrín, Svedomie atď.

— **Vydaj postárka** je ministerským nariadením obťažovaný. Keď sa daktorá postárka chce vydať a aj zadržáť svoj postársky úrad, musí to aspoň 6 týždňov pred sobášom oznámiť príslušnej poštovej správe. K oznámeniu musí pripojiť svedoctvo o majetku a mravnosti svojho nádejného manžela, tiež aj listiny, vzťahujúce sa na pramene živý. Jestli by manžel prípadne dostal zamestnanie v poštovom úrade, musí vydať osvedčenie, že sa podrobuje predpísaným pravidlám. Na základe týchto dokumentov direkcia rozhodne, či postárka môže sa vydať alebo nie. Jestli by direkcia bola proti vydaju a postárka napriek tomu by sa vydala, tak jej smlúva s úradom utratí platnosť. Ktorá postárka neoznámí svoj vydaj direkcii, tým dopustí sa disciplinárneho prečinu.

— **Zase ten alkohol!** Konstantin Lázár, hospodár v Korní (krašov-sörénska stolica), len v cele opilom stave chodieval domov z krčmy. Jeho žena bola vtedy biedna, menovite jestli sa opovážila dohovárať mu. Vtedy ju bijal nemilosrdne. Po tieto dni opakoval sa taký výstup medzi manželmi. Ožran ukrutne ubil ženu, a táto v zúfalstve vyšla na povalu a obesila sa. Ráno keď vytriezvel, hľadal ženu a našiel ju obesenú, oplakávanú dietkami. Lázár, vidiac následky svojho ožranstva, zavolať deti do izby, zavrel dvere za nimi a hľadal britvu. Najstarší chlapec spozoroval otcov úmysel, že ich chce porezať, vyrazil dvere a s krikom vybehli do susedov. Ke: sa navrátili so susedmi, našli otca s podrezaným hrdlom. Onedlho umrel.

— **Chytili defraudanta.** Vo štvrtok o 8. hod. ráno na nádraží ve Skalici, na upozornenie p. Ferenčáka, žandári chytili a odovzdali súdu Ed. Horáka, bývalého kňaza a bývalého úradného kandidáta liberálnej strany v okrese skalickom. Na ktorého osobu bolo za jeho vypátranie 10 000 korún vytýčené, bo ako pešťanské noviny pišu, v dome kde sa ako vychovavateľ zdržoval 100 000 korún si vypožičal (defraudoval).

— **Divadlo.** Brezovský „Čítači Spolok“ usporiada dňa 13. t. m. divadelné predstavenie. Predstavý sa veselohra: „Nežné pribuzenstvo“.

BESEDNICA.

Manželský rozhovor pred zaspaním.

Dostala som dnes pismo — reku, Francku. len nerob, jako bys spal — hovorím, dostala som list — čože? *Bezpochyby od matky?* Francku — očuj, také úšklebky si nech! Chuderka — nie, keď bys vedel, čo piše — čože? *Abych to nechála na zajtrajšok?* Nevidano, na zajtrajšok to nechám! — Nech mi ale niekto rične, čím to je, že inak tak múdra žena jako moja matka nechce a nechce uverif, čo ztrápená její dcéra — čože? *Že má pravdu?* Francku, to si vyprosumem, abys snád chcel rozhodovať o tom, má-li matka pravdu lebo nemá — rozumíš? Staraj sa ty o svojich a nech iných na pokoji! Keď bych tak ti vyprávala rôzne klepy, čo tá a tá porobila — to by si chcel — to bys snád mňa pochválil. Ale keď by som na pr. žiadala, abys v nedeľu so mnou a s Aničkou šiel do hájka, lebo pod vinohrady — čože? *Že to neide?* Pravda — to už neide — a prečo to neide? Preto, že ja, tvoja žena si to prajem, pravda? Ono to neide! Ale myslíš, že neznám pravú príčinu, tedy sa, Francku, sakramencky klameš. Ty kujóne — počúvaj — ja niesom dnešná — však ja dobre viem, kam pán manžel mieri — mňa nepremudruješ, to si pamätaj. Pravda, na Moravu, do Hodonína na výstavu chceš — čože? *To že sa rozumí samosebou?* Vskutku, čo ty chceš, to všetko sa rozumí samosebou — ale ubohú manželku a chudiatko dieťa jedniče za čas zaviesť volakam — to sa nerozumí samosebou — tie nech jak otrokine — sedia doma, len keď pán manžel rešpektive otec — čože? *Že nemusím zostať doma?* Francku, prosím ťa, mlč si s tým: nemusíme. Pravdaže nemusíme a abys vedel: my tiež nezostaneme doma, — čože? *Že to rád čuješ?* Čuješ lebo nečuješ je mi jedno, ale nemysli si, že som snád s kameňa, abys si mohol dovoliť urážať moje city, čože? *Čo už zase mám?* Pozrime sa! Či to asnáď nenie úražkou manželky, keď si včera s pánom Pláňavským v jednom a v jednom kuse nehovoril o ničom inom, nežli o pekných Hanáčkach? Mohli by ste sa oba hanbyť. Ešte by som neriekla nič, keď by ste oba slobodní boli — čože? *Že by som teprv nič nesmela hovoriť?* Francku, ty mňa neuč čo by som smela a čo nie. Ste to pekný párok! Jeden za osemnásť a druhý bez dvoch za dvadsať! Hahaha! Keď hovoríš o pekných Hanáčkach, nezapomínaj, že nie sú tak bláznivé, aby si snád všimiy človeka, ktorý ná ženu a dospelú dcéru, čože? *A plešinu na hlave?* No Francku, jestli sa chceš sám sebe posmievať, tedy si maj, ale pamätaj čo ti hovorím: buď presvedčený, že jestli sa to najmenšie dozviem — jako že ano — čože? *Že mám zcela pravdu?* Francku, dávaj za pravdu komu chceš — mne nie! Vsať ja sa dozviem všetko — a potom nechoď radšej ani domov — abys vedel — mňa tu viac nej nebude a Aničky tiež nie, čože? *Že si to tiež myslíš?* Tedy je to už tak isté, že niečo vyúfiam? — Pfuť hanba! mohol bys sa hanbyť i pod duchnou, čože? *Že na to môžem porád myslieť?* Myslíš, že ťa budem prosiť abys nejel? Nevidano, to by mi ešte scládzalo, abych na muža dozerala, ktorý sa tak zapomína, že ide do iných krajov sa paradiť a ukazovať, lebo prám namlúvať — čože? *Ze ti nerozumím?* — *Že mňa a Aničku chceš vziať so sebou?* Ale Francku — vidíš, jaký ty si! Necháš mňa v takovom trápení a nepovieš ani slova! Tedy pojedeme spolu? Ale Francinku — počúvaj — z toho nemôže nič byť. Nezabudni, že Anička už nenie žiadne dietko — že by — čože? *Sa jej dájaký švárny Moravčik zaľúbil?* Nuž ano a ona trebárs jemu tiež — ale čo to je, keď sa má dievča svetu ukázať — áno — nový oblek musí mať — ani neviem, kde mi hlava stojí! Čo myslíš, abych jej dala urobiť faldovanú sukničku — čo? Áno a vieš, Francinku, čo jej dáme na hlavu? *Že snád klobúk?* Ba nie — žiadnu takú ochechulu — guľatý čepečok jej dám — rozumíš — áno — a vlny zapletie si do vrkoča a na koniec krásnu, fajnovú mašličku a—a— ja tiež — a ja — tiež nové šaty — čo myslíš, abych tiež — ale nie — to by snád neslo — preto že —

(Viac som už nečul, čo žena mi vykládala; ponevác bol som už v Hodonine — pravdaže len vo sne. Tam videl som toľko úprim-

nej radosti, až som plaval vo slasti, z ktorej
mňa vytrhla žena až k ránu šukáním a shá-
ňaním vecí na cestu), *Kozruch.*

Malý oznamovateľ.

Paula Vesely

a
Pavel Novák

odporúčajú sa ako snúbenci.

V Skalici v júli 1905.

Valné zhromaždenie.

Gazd. potravného spolku v Broekom bude 20.
augusta večer o 6. hodine v kat. škole.

Program:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Predstretie a odobrenie záverečných účtov.
4. Udelenie indemnity správe a dozornému výboru.
5. Rozdelenie čistého zisku.
6. Voľba správy a dozorného výboru.
7. Návrhy.*)

V Broekom, 10. augusta 1905. **Správa.**

*) Ktoré sa majú správe 24 hodinami vopred oznámiť. Záverečné účty sú ku verejnému nahliadnutiu vo spolkovej miestnosti vyvesené.

Žiaci na byt a stravu prijímajú sa v poriadnom, bezdetnom dome v Skalici. Bližšiu adresu sdeľí redakcia „Pokroku“.

Jeden byt pozostávajúci z 3 izieb, kuchyne, aj s príslušenstvom, z 2 maštali, zahrady; a v páde potreby i so stodolou a roľami dá sa lacno do prenájmu. Bližšie správy udá administrácia „Pokroku“!

Všetkých zemedelcov upozorňujeme na nákup umelých hnojiv a pecního vápna pre podzim 1905.

SUPERFOSFÁTY

Suché jemno mleté, zaručenej jakosti možno kúpiť za

KONKURENGNEJ CENY
jedine u továren firmy.

Dále oznamujem, že sa nám po darilo veľkým nákupom Thomasov, trosky a stassfurtského kainitu docieliť

najnižšej ceny

takže môžeme poskytnúť vyšší rabatt než konkurence.

Žiadame všetkých zemedelcov aby vo vlastnom zájme nás o nabídku požiadali, ktorú ochotno a čo najrvechlejšie vyrídime.

Prvá moravská
rolnícká továrna akciová
na sústredená hnojiva a lučebniny
v Prerove. (Morava.)

Do Ameriky

po cisárskych rýchlochodach „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiser Wilhelm II“, „Kromprine Wilhelm“ a rýchlych dvojšroubových poštových parolodiach ako: „Bremen“, „Grosser Kurfürst“, „Friedrich der Grosse“, „Barbarossa“, „Princess Alice“ do New-Yorku, Baltimore, Galvestonu atď. najvýhodnejšie možno cestovať cez Bremen.

Plavba oceanom trvá len 5—7 dní.

Každú žiadanú úpravu ochotne a zdarma podá jediná československá firma

Kareš & Stotsky, Bremen
Bahnhofstrasse 29.

Kto chce byť krajansky obslužený, nech nevyhadáva žiadne iné firmy, ale s úplnou dôverou nech sa obráti na nás, my sme tisíce krajanov doprevadili za more ku ich úplnej spokojenosti. Závďavok nech si pošle každý z domu, načo obdrží od nás šifkartu, s ktorou keď sa preukáže na pruských hraniciach, bez prekážok bude ďalej prepustený. Pište na adresu:

Kareš & Stocky, Bremen
Bahnhofstrasse 29.

Každá sporiva gazdina
používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE:
v Kolíne a Prostejove, Morava.

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov
pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie
PUMPY
trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
zariaďuje

Tovareň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Predbežné výpočty a ceníky zdarma.